

Miðvikan

Effersøe-ættin:

Kongur kundi ikki svara Kammu Effersøe aftur

Effersøe-ættin er eyðkend fyri sínar avgjördu støður. Hetta sást eisini, tá ið Týskland hersetti Danmark í 1940. Summi av ættini fóru í part við Týsklandi, meðan onnur fóru í mótstøðurørsluna

7. partur

Í seinasta parti varð greitt frá seinastu tíðini hjá Oliver Effersøe, og um tað ummæli, hann fekk.

Tað sæst, at Oliver Effersøe var ein sera umstríddur persónur. Hann kundi fáa øði í sínar mótstøðumenn, uttan iva av góðum grundum. Sambandssøgan sigur eisini frá, hvussu illa Tingakrossur kundi fara við Oliver, sjálvt tá ið hann var likamliga ússaligur.

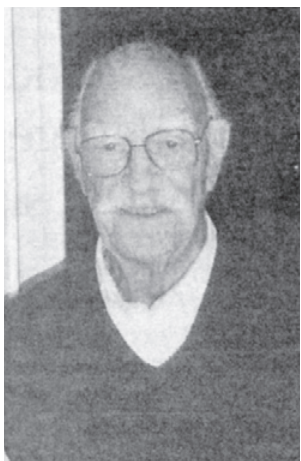
Samstundis var ikki mark fyri lovorðini frá teimum, sum bakkaðu hann upp. Men sjálvsagt hevur maðurin eisini havt sínar dygdir.

Men tað kemur eisini fram, at hann hevur havt eitt serligt sinnalag. Hann hevur ikki verið lættur at koma í samband við, sjálvt hjá hansara egnu viðhaldsmönnum. Men hann hevur verið ein góður maður og pápi.

Í hvussu er kann sigast, at Oliver hevur verið eitt serstakt umboð fyri eina serliga ætt í Føroyum.

Oliver man hava verið serdeilis »privatur«. Sjálvt systirsonur hansara, Edvard Mitens, skrivar í sínum endurminningum, at fyrra konan, sum var systkinabarn hansara, Astrid Svendsen, doyði í barsilssong. Men tað gjørdi hon ikki.

Hon doyði av krabbameini

Haakon Effersø hevði hjartað á røttum stað

Í 1901, og áttu tey tá árs gomlu dóttirina Sigrid, sum hevur skrivað ferðafrásøgnina frá 1921, sum partvíst er endurgivin í hesi røð.

Tað áhugaverda sum kemur fram í hesi frásøgn er, at Sigrid er flutt til Danmarkar fimm ára gomul. Tað er løgið, tí Oliver skuldi havt umstøður at taka sær av síni dóttir.

Sigrid giftist við einum Mørk frá Bornholm, tey fluttu til USA. Tey finga tvey børn Esther og Oliver, men eingin veit nakað um tey í dag.

Oliver giftist aftur í 1913 við ta 20 ára yngri Selmu f. Nielsen úr Randers. Tey giftust á Tvøroyri, men seinni eru tey í hvussu er flutt til Danmarkar. Tey finga fyrst Gudmund, sum doyði um 1922. Tey finga eisini Signhild. Hon flutti til Bretlands, og hana veit eingin um heldur.

Selma bleiv elligomul og doyði í 1969, 86 ára gomul. Men sjálvt danska ættin veit einki um hana. So har varð neyvan nakar at røkja grøvina hjá Oliver.

Kamma og kongur

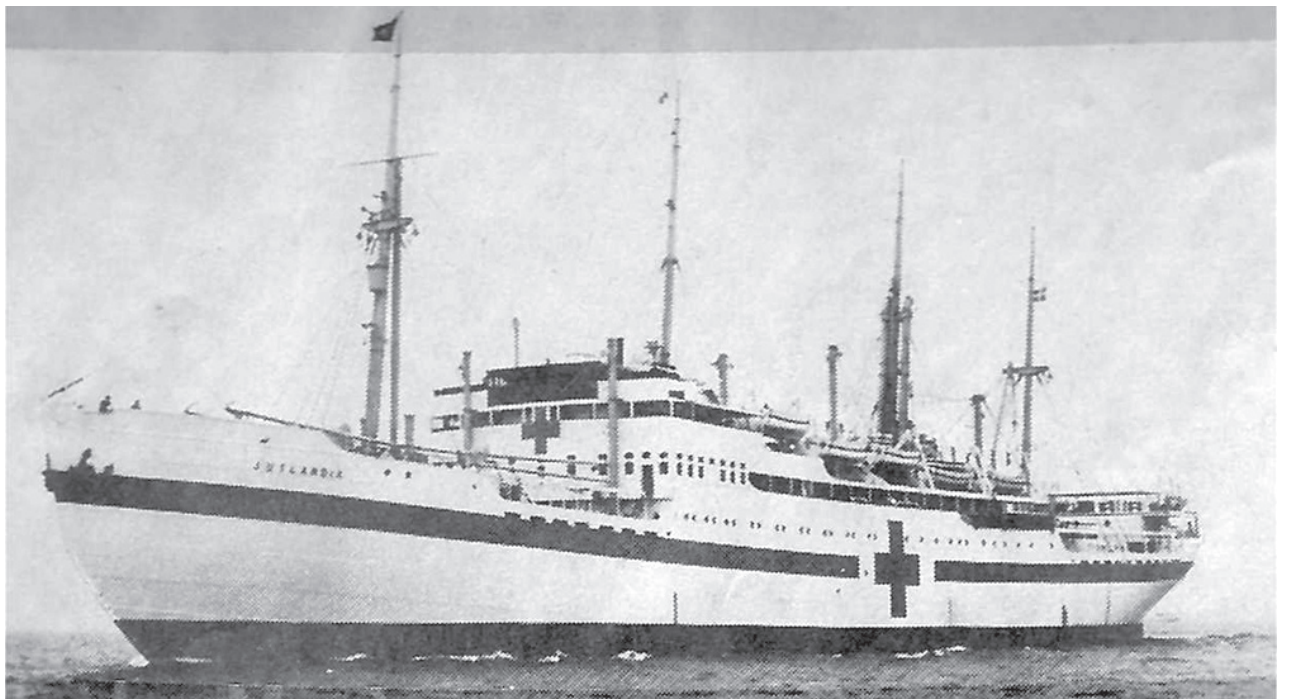
Í 3. parti varð greitt frá C.P. Kryssing, giftur við Karen Marie, dóttir fysikus John Effersøe. Hann var fyrsti leiðari av Frikorps Danmark, sum bardist fyri Týskland undir krígunum.

Ein áhugaður lesari av Miðvikuni hevur gjørt vart við, at meira er skrivað um hetta í bókini »Forrædere« hjá danska høvundanum Erik Haast. Her verður m.a. greitt frá, at tá ið Kryssing varð biðin um at leiða frikorpssið, vildi hann tryggja sær, at kongurin sjálvur, Christian X., stuðlaði honum. Hetta fekk hann eisini boð um, at kongurin gjørdi.

Men hetta varð alt gloymt, tá ið kríggið var av. Kryssing noktaði at viðurkenna myndugleikan hjá dómstólinum, tá ið hann kom fyri rættin eftir kríggið. Tað einasta, hann gjørdi í rættinum, var at leggja fram

Christian X t.v. saman við Kryssing við mappu undir arminum fyrst í 30-unum. Seinni kendi Kryssing seg sviknan av konginum

Undir Koreakrígunum fyrst í 50-unum sendu danir eitt hospitalsskip hagar. Haakon Effersø var apotekari um bord

góðkenningina av hansara tænastu hjá stjórnini og konginum.

Kryssing og Kamma mistu alt, sum tey áttu. Sjálvt peningagognirnar hjá teimum deyðu synunum vórðu ognartiknar av statinum. Tey máttu snøgt sagt liva av náði frá vinum. Men Karen Marie var ikki fyri nothing. Hon leitaði kongin upp á

eini almennari móttøku og spurdu hann, hvussu hann kundi góðtaka, at fólk, sum maður hennara vórðu revsaði, hóast tey gjørdur eftir boðunum frá kongi sjálvum.

»Kongen virrede med hovedet og sagde: »Vi kan intet huske!«» Tað var hetta sum gjørdi Kryssing so serliga beiskan. Eitt var, at tað ikki kundi lítast á stjórnina.

Men at tað ikki kundi lítast at sjálvan kongin var ovboðið fyri hann og Kammu.

Felagar undraðust eisini um, at Kryssing játtaði óheit-anina um at leiða Frikorps Danmark. Men hetta varð bert tikið sum ein váttan um, hvussu góðtrúgvinn hann var. Tá ið sjálvur kongur hevði biðið hann um at átaka sær hesa uppgávu, kundi hann

ikki droymt um, at hetta ikki var meint í álvara.

Haast skrivar, at meðan aðrir finga vitjan av konunum á hermótinum vildi Kryssing onga vitjan hava. Hetta kundi vera orsökkin til, at Kamma sjálf fór til hermótið.

Hann skrivar eisini, at einaferð Kryssing inspiseraði frikorpssið, sá hann knappliga